

COVID: „Dobre praktyki do upowszechniania”

Dziękujemy dyrektorom szkół i placówek za udział w drugim badaniu i wypełnienie dobrowolnej ankiety. Jej wyniki zostały przeanalizowane w dzielnicowych wydziałach ds. oświaty oraz w Biurze Edukacji.

Państwa zaangażowanie pozwoliło nam stworzyć bazę najtrudniejszych kwestii (Q&A) oraz praktycznych rozwiązań. Głównym celem ankiety było umożliwienie wymiany doświadczeń, stąd plik zawierający dobre praktyki oraz pytania wraz z odpowiedziami przygotowanymi przez pracowników merytorycznych dzielnic i Biura Edukacji, jest umieszczony również w systemie ankietowym <https://ankietybe.um.warszawa.pl/>

Dziękujemy za dużą aktywność i podanie kolejnych rad oraz dzielenie się refleksjami. Zgodnie z sugestiami przekazywanymi po publikacji pierwszych doświadczeń, obecny materiał publikujemy według kategorii tematycznych. Mamy nadzieję, że lektura pomoże Państwu udoskonalać przyjęte wcześniej rozwiązania i wypracowywać nowe.

Wejście do placówki lub szkoły

- W przedszkolu zostały wydzielone strefy rodzica. W miesiącu wrześniu umożliwiono wejście do przedszkola rodzicom dzieci trzyletnich w wydzielonej strefie z zachowaniem reżimu sanitarnego.
- Rodzice po wejściu do placówki mogą przebywać tylko na terenie szatni, maksymalna liczba rodziców w placówce - 5.
- Ograniczono ilość osób wchodzących na teren placówki poprzez wyznaczenie strefy, do której mogą wchodzić rodzice (hol przedszkola). Dalej dzieci wchodzi same i przebierają się w szatni pod okiem wyznaczonego pracownika przedszkola. Wyjątkiem są dzieci trzyletnie, które ze względu na proces adaptacji, potrzebują obecności rodzica. Rodzice trzylatków wchodzą z dziećmi do szatni z zachowaniem odległości określonych w zaleceniach GIS.
- Ograniczenie kontaktu między rodzicami i dziećmi różnych grup poprzez otwarcie kilku wejść do przedszkola i z limitem osób w szatni.
- Wejście rodziców na teren przedszkola i możliwość bezpośredniego kontaktu z dyrektorem i nauczycielami w sali, do której uczęszczają dzieci, wyjaśnienie kwestii ustalonych zasad stosowania niektórych wytycznych i zaproponowanych rozwiązań logistycznych sprzyja dobremu klimatowi we wzajemnych relacjach.
- Rekomendowane, stałe godziny przyprowadzania i odbierania dzieci, aby minimalizować kontakt dzieci z różnych grup.
- W przedszkolu są uruchomione 2 wejścia - jedno dla dzieci już uczęszczających, drugie - dla dzieci nowych.
- W czasie przyprowadzania dzieci do przedszkola w godzinach porannych zaangażowanych jest wielu pracowników w celu sprawnego odbioru dzieci od rodziców i obsługi w szatni.
- Jesień - zima to okres zimna i opadów i chcemy zakupić namioty polowe/miękkie wiaty na zewnątrz, aby podczas opadów rodzice nie gromadzili się w przedsiionku przedszkola pod dachem, a tym samym tarasowali wejścia\wyjścia.
- Wyznaczenie stref bezpiecznych, po których poruszają się tylko dzieci i pracownicy i do której nie może wejść nikt z zewnątrz.
- Znaleźliśmy rozwiązanie, aby przed przedszkolem w czasie przyprowadzania i odbierania dzieci nie tworzyły się metrowe kolejki. Po doświadczeniu z dnia 1 września, wiemy jak bardzo to wszystkim utrudniło pracę. Wpuszczamy więc do szatni dziecięcę określoną liczbę osób, zgodnie z wytycznymi GIS. Z szatni dzieci odbierane są przez panie woźne i odprowadzane do swojej sali. Z rozwiązania tego rodzice są bardzo zadowoleni.
- Wyznaczenie pracownicy przedszkola informują przez domofon nauczycieli poszczególnych grup o przyjsciu dziecka do przedszkola i przyjsciu rodzica po dziecko. W ten sposób rodzice nie korzystają ze wspólnego domofonu, a odbiór dzieci odbywa się sprawnie.

- Odbierając dziecko z przedszkola rodzic przez wideo domofon umieszczony przy furtce wejściowej podaje imię i nazwisko dziecka oraz grupę. Następnie przechodzi do strefy rodzica po swoje dziecko. Rodzic pokonując drogę od furtki wejściowej do strefy rodzica daje nam czas na przygotowanie dziecka do odbioru.
- Dyżury kierownictwa szkoły w szatni codziennie rano oraz do godz. 16.00, kiedy kończy się ostatnia lekcja. Celem jest wsparcie personelu sprząającego w kontrolowaniu respektowania regulaminu bezpieczeństwa przez osoby wchodzące do szkoły.
- Przy wejściu do szkoły oraz na korytarzach umieszczono strzałki/drogowskazy ułatwiające dostęp do sal lekcyjnych. Jest to szczególnie pomocne dla uczniów klas pierwszych, którzy nie znają budynku szkoły.
- Uczniowie klas młodszych są odbierani przed lekcjami przez nauczycieli sprzed budynku szkoły, aby ograniczyć wchodzenie rodziców do szatni.
- Przy wejściach do szkoły zamontowano domofony - interesanci zawiadamiają poprzez domofon sekretariat, zgłaszając sprawę i do kogo chcą ją skierować. Do budynku wchodzi pojedynczo, z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego. Za pomocą domofonu rodzice zgłaszają również odbiór dziecka.
- Zakupiono urządzenie WALKIE-TALKIE do usprawnienia komunikacji pomiędzy nauczycielami świetlicy i pracownikami obsługi. Usprawnia to odbieranie dzieci ze świetlicy i przekazywanie rodzicom.
- Dziecko ze świetlicy lub po skończonych lekcjach odprowadzane jest do wyjścia przez pracownika szkoły.
- Uczniowie do szkoły wchodzi różnymi wejściami według stałego harmonogramu. Przy każdym wejściu została wyznaczona strefa rodzica.
- Rodzice nie wchodzi na teren szkoły.
- Przy drzwiach zainstalowaliśmy dozownik elektryczny, który jest częścią zabawnego rytuału porannego i stanowi to atrakcję dla dzieci. Następnie nauczycielki kierują dzieci do odpowiedniej szatni, a tam są kolejne nauczycielki, które pomagają się przebrać i odprowadzają dzieci do sal. Na dzieci czekają wychowawczynie. Należy dodać, że sprawdza się to rozwiązanie w naszej szkole, która liczy ponad 1000 uczniów.
- Wejścia do szkoły w podziale na pionory klasowe lub etapy edukacyjne.
- Ograniczenie pobytu osób z zewnątrz na terenie szkoły.
- Uruchomienie osobnego wejścia dla personelu - wejście rodziców możliwe tylko do przestrzeni wspólnych.

Organizacja pobytu w placówce lub w szkole - szatnia

- W szatni wyznaczone są ścieżki do wejścia i wyjścia z przedszkola.
- Monitorowany jest limit osób przebywających w szatni do 10 osób oraz obowiązek zakrywania ust i nosa przez osoby dorosłe wchodzące do przedszkola. Zagęszczenia w szatni pilnuje pani szatniarka.
- Rodzice wchodzi do szatni według zasady: 1 rodzic z jednym dzieckiem, nie więcej niż dwoje rodziców równocześnie w szatni danej grupy. Dzieci najmłodsze, po rozmowach z rodzicami, przychodzą do przedszkola między 8.30 a 9.00, starsze dzieci są do przedszkola przyprowadzane do godz. 8.30. Powoduje to brak kolejki przed wejściem.
- Utworzenie dodatkowej szatni, przeznaczonej tylko dla dzieci 3-letnich.
- Pościel dziecka i inne rzeczy dla dziecka, podpisane przez rodzica, zostawiane są w szatni w półce dziecka. Po śniadaniu woźne przenoszą rzeczy do grupy. Rozwiązane to powoduje, że rodzice nie chodzą po przedszkolu. W ten sposób ograniczamy narażenie się na choroby. Sytuacja analogiczna do odbierania rzeczy dziecka. Panie woźne znoszą rzeczy dziecka do szatni, do półki dziecka w podpisanej torbie.
- Żeby rozładować tłok w przebieralniach - uczniowie klas 4-6 zmieniają ubrania w swoich klasach (na ścianach w salach lekcyjnych zamontowane zostały wieszaki).
- Rodzice mają wyznaczone strefy przebywania w szatni. Ograniczona jest liczba osób mogących przebywać w szatni.

- Podział wspólnego ze szkolną świetlicą, wejścia do szatni na sektory, w celu uniknięcia wzajemnych kontaktów.
- W związku z brakiem możliwości wchodzenia do budynku szkoły przez rodziców, odprowadzających dzieci - wprowadzenie dodatkowej opieki w szatni, oprócz nauczyciela dyżurującego, dodatkowo przez pedagoga i psychologa szkolnego oraz panie woźne. Pomoc dzieciom przy przebieraniu się, odprowadzanie dzieci do sal lekcyjnych.
- Przeniesienie szafek na odzież i buty dzieci z edukacji wczesnoszkolnej pod sale lekcyjne.
- W przypadku, gdy z jednego boks w szatni korzystają dwie klasy - połączono je w taki sposób, że jedna klasa zaczyna lekcje rano, a druga po południu.

Bezpieczny pobyt w placówce lub w szkole – pomiar temperatury i noszenie maseczek

- Mierzenie temperatury dziecka odbywa się w sali dziecięcej, nie w szatni. Rodzice są na terenie przedszkola.
- Mierzenie temperatury przed wejściem do przedszkola w wyznaczonej strefie rodzica.
- Nauczyciele mierzą dziecku temperaturę i w sytuacji niejasnej, jak podwyższona temperatura czy objawy chorobowe stosują się do procedur przedszkolnych oraz informują rodzica o odebraniu dziecka z placówki. Incydent zapisywany jest w rejestrze. Mierzenie temperatury w salach rozładowuje natężenie osób przebywających w szatni.
- Oddelegowanie do przyjmowania dzieci większej liczby osób w celu usprawnienia procesu pomiaru temperatury i uniknięcia długiego czasu oczekiwania na wejście do przedszkola.
- Szyjemy maseczki - zaproponowanie rodzicom współpracy w zakresie szycia maseczek i udostępnienie ich innym rodzicom przedszkola oraz ich dzieciom.
- Obowiązkowe maseczki dla wszystkich uczniów, nauczycieli i pracowników do noszenia w przestrzeniach wspólnych.

Organizacja pobytu w placówce - ogród, plac zabaw

- Ustalono tygodniowy grafik korzystania z placów zabaw, aby unikać mieszania się grup dzieci.
- Plac zabaw został podzielony na VII stref, został również ustalony grafik korzystania z placu zabaw tak, aby grupy nie łączyły się w szatni po i przed korzystaniem z placu zabaw.
- Aby spacer przedszkolaków miał formę bezdotykową, dzieci w parach trzymają się nie za ręce, ale trzymają obręcz o średnicy ok 25-30 cm.
- Podział terenu ogrodu na 4 strefy /1 strefa na 1 oddział przedszkolny, wtedy mogą jednocześnie wychodzić do ogrodu, poczekalnia dla rodziców zamieniona na szatnię dla dzieci, dzięki temu można rozstawić szafki na dystans 1,5 m/.
- Ogród jest podzielony na 3 strefy, dzieci wychodzą zmianami, zgodnie z harmonogramem, idąc dziecko za dzieckiem (gęsiego).
- Wprowadzono rotacyjne wychodzenie na ogród przedszkolny.
- Ogród przedszkolny podzielono na kilka obszarów dla poszczególnych grup.
- Wprowadzony został stały harmonogram pobytu dzieci na terenie ogródka przedszkolnego
- z uwzględnieniem organizacji pracy w danym oddziale wiekowym oraz organizacji jak najdłuższego pobytu dzieci na świeżym powietrzu.
- Ogród przedszkolny podzielony na strefy: plac zabaw, piaskownica, trawiasta przestrzeń - kolejne grupy korzystają z terenu metodą stacijną - od stacji do stacji.
- Przedszkolaki rotacyjnie korzystają z placu zabaw wg. harmonogramu ustalonego przez dyrektora w porozumieniu z radą pedagogiczną - z jednoczesnym zachowaniem przerwy na dezynfekcję urządzeń.
- Podział ogrodu na pięć stref. Jedna strefa – jedna grupa. Grupy wymieniają się rotacyjnie podczas korzystania ze stref co 2-3 dni, oczywiście z zachowaniem zasad czystości i dezynfekcji.
- Ustalenie konkretnych ram czasowych dla każdej z grup dzieci podczas pobytu na placu zabaw (każda z grup przebywa na placu zabaw w innym czasie).
- Aby dzieci mogły przebywać dłużej w ogrodzie, teren podzielono na dwie części. Dzięki temu dwie grupy jednocześnie korzystają z ogrodu, a po dezynfekcji następną grupę.
- W przedszkolu obowiązuje zakaz wstępu rodziców/innych osób do ogrodu, w czasie gdy przebywają

- o w nim dzieci.
- o W przedszkolu obowiązuje zakaz wstępu rodziców/innych osób do ogrodu, w czasie gdy przebywają w nim dzieci.

Doświadczenia dotyczące systematycznej dezynfekcji

- o Systematyczna dezynfekcja sprzętu na placach zabaw. Wszystkie zabawki są dezynfekowane po zejściu grupy z placu zabaw, przed przyjściem grupy następnej.
- o Stosowanie lamp UV o działaniu bakterio i wirusobójczych po zakończonym dniu pracy.
- o Po zakończonej zabawie i pobycie dzieci w salach, poddawane są dezynfekcji wszystkie zabawki i sprzęty oraz dywany za pomocą parownicy karcher.
- o Przed wejściem do szatni ustawiony jest automat do dezynfekcji rąk.
- o W każdej sali znajdują się środki do dezynfekcji, rękawice i maseczki dla nauczyciela, procedury, lista kontrolna dezynfekcji sali.
- o Każde dziecko posiada podpisaną kasetkę, półkę indywidualną z pojemnikiem na własne przybory edukacyjne i dydaktyczne.
- o Zamiast dywanów - poduchy ze skóry/materace/maty piankowe, co ułatwia ich dezynfekcję. Ze wszystkich puzzli można układać matę (dywan) w dowolnym kształcie.
- o Zostały zakupione opryskiwacze ogrodowe na plac zabaw, ogród jest dezynfekowany po każdej grupie.
- o Zmieniono godziny pracy pracowników obsługi, tak by sale zajęć były sprzątane po wyjściu dzieci z przedszkola, czyli po godzinie 17.00.
- o Pomieszczenia wspólne szatnie korytarze oraz sprzęt na placu zabaw są odkażane parownicą, a sale ozonowane.
- o Aby uniknąć stosowania zbyt dużej ilości płynów dezynfekujących, które mogą działać drażniąco na układ oddechowy oraz skórę, w przedszkolu zakupiono do grup parownice, które wykorzystywane są do codziennej dezynfekcji zabawek.
- o W pracowniach gastronomicznych dezynfekcja drobnego sprzętu odbywa się w zmywarkach.
- o Wietrzenie sal, wprowadzony harmonogram kontroli.
- o Przy wejściu do każdej z klas oraz na sali gimnastycznej, siłowni zamocowano dozownik z płynem do dezynfekcji. Uczniowie wchodząc do klas na zajęcia obowiązkowo i każdorazowo dezynfekują ręce.
- o Książki, puzzle i inne pomoce papierowe poddawane są 48h kwarantannie w wyznaczonym pomieszczeniu.
- o Przybory plastyczne dla dzieci (np. kredki, nożyczki, klej, pędzelki) w indywidualnych plastikowych pojemnikach łatwych do dezynfekcji, do zajęć dydaktycznych używanie pomocy łatwych do dezynfekcji (laminowane ilustracje), utrzymanie bezpiecznej odległości, zabawy ruchowe niewymagające kontaktu fizycznego (odpowiednio zmodyfikowane), zabawy w kole bez trzymania się za ręce, dzieci w odstępach od siebie.
- o Doskonalenie umiejętności mycia rąk, pogadanki na temat zachowania bezpiecznej odległości i dbania o higienę osobistą.
- o We wszystkich salach lekcyjnych zamontowane zostały na biurkach nauczycielskich osłony z „plexi”.
- o W przypadku, gdy w przedszkolu z łazienki korzystają 2 grupy dzieci, łazienka jest dezynfekowana po każdej grupie.
- o Dzieci - w celu zachowania dystansu - zajmują miejsce w odległości na wyciągnięcie ramion np. podczas słuchania bajek lub relaksu.
- o W każdej sali znajduje się płyn do dezynfekcji.
- o Usunięte zostały (przesunięte w inne miejsce) ławki uczniowskie, które stały bezpośrednio przed biurkiem nauczyciela - stworzono tym samym dodatkową wolną przestrzeń między uczniami i nauczycielem
- o Dobrym rozwiązaniem dla nauczycieli na lekcjach jest przyłbica i urządzenie wzmacniające głos (takie jakie mają przewodnicy).

Organizacja pobytu w szkole - świetlica

- Tworzenie jednorodnej grupy świetlicowe tj. składające się z uczniów tej samej klasy.
- Zainstalowane wideo domofony – w celu identyfikacji rodziców odbierających dzieci ze świetlicy.
- Każda grupa świetlicowa przebywa w stałej sali.
- Zorganizowanie zajęć świetlicowych w tych samych salach, w których mają lekcje oddziały edukacji wczesnoszkolnej. Łączenie grup świetlicowych od godziny 16.00.
- Zajęcia świetlicowe odbywają się w tej samej sali, w której prowadzone są lekcje. Uczniowie nie przechodzą do innej sali po zakończonych zajęciach.

Organizacja bezpiecznego żywienia

- Obiady dla klas I-III będą dostarczane uczniom do ich sal lekcyjnych.
- Dwie przerwy przeznaczone na posiłek dla uczniów klas IV-VIII zostały wydłużone do 30 minut.
- Klasy 4-8 korzystać będą ze stołówek w sposób wykluczający łączenie się klas, co zapewni respektowanie zaleceń dotyczących koniecznego dystansu.
- Zmiana sposobu spożywania obiadu. Do stołówki schodzą na wyznaczoną godzinę klasy w danym poziomie np. tylko klasy I i II.
- Obiady dostarczane są na stoły przez pracowników stołówki, a po posiłku sprzątają oni naczynia i sztućce ze szkoły. Zrezygnowano z uczniowskiej samoobsługi.
- Podzielenie na sześć grup dzieci, które jedzą obiady w stołówce szkolnej.
- Uczniowie klas I-III obiady dostarczane mają do swoich sal lekcyjnych. W związku z tym uczniowie klas IV-VIII mogą naprzemiennie korzystać ze stołówki szkolnej, w małych grupach.
- Przystosowanie liczby stolików i krzesełek do wytycznych MEN, GIS
- Ustalenie harmonogramu spożywania posiłków
- Przeorganizowanie przestrzeni w stołówce - oznakowanie taśmami podłogi, zachowanie dystansu społecznego (czarno-żółte taśmy).
- Wydawanie posiłków w stołówce, w której wyznaczone są stoliki dla poszczególnych klas. Panie kucharki nalewają uczniom zupę przy stolikach i podają do stołu drugie danie.
- Wprowadzenie dodatkowych przerw obiadowych. Ograniczenie korzystania ze stołówki przez umożliwienie spożywania posiłków przez część uczniów w salach lekcyjnych.
- Wydawanie obiadów w mało licznych grupach.
- Wdrożyliśmy w szkole harmonogram wg. którego uczniowie z poszczególnych klas korzystają ze stołówki szkolnej. Pozwala to na uniknięcie zbyt dużej liczby uczniów z różnych klas w jednym miejscu.
- Opracowano harmonogram korzystania ze stołówki szkolnej.
- Zwiększona została liczba przerw obiadowych.
- W szkole do odwołania nie funkcjonuje bufet, catering i szatnia.

Poruszanie się podczas przerw

- Rotacyjne przerwy, czyli podczas przerw na korytarzu znajduje się 50 % uczniów przebywających wówczas na terenie szkoły, pozostałe 50 % spędza przerwy w salach dydaktycznych.
- Ograniczenia w ruchu po schodach - klatkami schodowymi, korytarze służą tylko do przemieszczania się między salami lekcyjnymi.
- Uczniowie podczas przerwy przebywają w wyznaczonej części korytarza lub na dworze.
- Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej sami wyznaczają przerwy, w czasie których są wietrzone klasy, a uczniowie pod opieką nauczyciela przebywają na boisku szkolnym/korytarzu.
- W budynku szkoły na schodach obowiązuje ruch jednokierunkowy.
- Wyznaczono na korytarzu szkolnym miejsca oczekiwania dla uczniów przed kolejną lekcją (w przypadku, gdy sale lekcyjne są blisko siebie).
- Podział korytarzy szkolnych na strefy (czarno-czerwone taśmy).
- Podział klatek szkolnych zgodnie z kierunkiem przemieszczania się (czerwono - żółte taśmy).
- Ułożenie harmonogramu wychodzenia klas na korytarze szkolne do wyznaczonych stref - umożliwia zachowanie bezpieczeństwa sanitarnego.

- Uczniowie wychodzą na przerwy wedle zasady z sal z parzystą numeracją na parzyste przerwy, a z sal z nieparzystą numeracją na nieparzyste przerwy.
- Przerwy odbywają się w różnych miejscach (hala, aula, boisko).
- Na przerwy pomiędzy lekcjami zablokowanymi uczniowie wychodzą niezależnie od dzwonka, nauczyciel robi przerwę, gdy pozostałe klasy wrócą już na swoje lekcje.
- Podczas przerw śródlekcyjnych uczniowie i nauczyciele poruszają się po najkrótszej drodze na następną lekcję korzystając z wyjść na zewnątrz budynku. Dzięki takiemu rozwiązaniu na korytarzach jest mniej uczniów, uczniowie spędzają przerwy na świeżym powietrzu. Nad całością czuwają nauczyciele, którzy pełnią dyżury na patio - na zewnątrz budynku.
- Skrócenie zgodnie z rozporządzeniem MEN lekcji do 30 minut. Przerwy między blokami lekcji dłuższe w celu odpoczynku ucznia.
- Wprowadzono ruch jednokierunkowy na klatkach schodowych.
- Ruch odbywa się zgodnie ze wskazówkami zegara. Uczniowie jedną klatką wchodzą na górę, drugą schodzą. Oznakowania (strzałki) na podłodze i ścianach.
- Przyjęliśmy zasadę przechodzenia klatkami schodowymi przez uczniów i nauczycieli - jedną: w górę, drugą: w dół.
- Wprowadzono ograniczenia w przemieszczaniu się na terenie budynku szkoły (klasy odbywające zajęcia na piętrze pierwszym i drugim korzystają wyłącznie z drugiej klatki schodowej, zaś klasy odbywające zajęcia na parterze i w podziemiu korzystają wyłącznie z pierwszej klatki schodowej).
- Wyznaczenie na terenie budynku szkoły kierunków poruszania się, ścieżek, po których poruszają się uczniowie na schodach i na korytarzach, które uniemożliwiają mieszanie się uczniów.
- Każda klasa spędza przerwę pod opieką jednego nauczyciela. Nie ma wspólnych przerw i nauczycieli dyżurujących. To rozwiązanie pomaga izolować poszczególne grupy uczniów.
- W czasie przerw słuchacze mają możliwość przebywania na świeżym powietrzu.

Organizacja zajęć szkolnych

- Oddziały klasowe będą uczyć się w tej samej sali, będzie zmieniał się tylko nauczyciel, po skończonej lekcji, gdy będzie zmieniał się nauczyciel będzie przeprowadzona dezynfekcja biurka/krzesła i innych przedmiotów używanych przez nauczyciela.
- Ustalone zostaną „sale lekcyjne” na terenie szkół, np. pod namiotem/zadaszeniem będą odbywały się lekcje dopóki temperatury powietrza będą na to pozwalały
- Uczniowie mają do dyspozycji własne sale na cały dzień nauki. Wychodzą na korytarz co druga przerwę, a co drugą spędzają w sali z nauczycielem. Na parterze i na połowie I piętra pracuje edukacja wczesnoszkolna. Na II piętrze i na połowie I piętra przebywają klasy starsze. Nie mieszają się ze sobą. Klasy młodsze mają szafki szatniowe przed swoimi salami, a starsze w szatni. Uczniowie wchodzą do szkoły 3 wejściami a pracownicy osobnym czwartym wejściem. W każdej sali uczniowie mają dozowniki łokciowe do dezynfekcji rąk. W każdej sali mają butelki z wodą z elektrycznymi pompkami. Długie przerwy spędzają na boisku szkolnym. W szkole są 3 strefy: zielona dostęp dla rodziców, strefa żółta dostęp dla osób trzecich po umówieniu się z pracownikiem szkoły i strefa czerwona tylko dla uczniów. Zebrania z rodzicami są w sali gimnastycznej -wejściem bezpośrednio z zewnątrz budynku (nie przez szkołę). Sprawy z rodzicami załatwiane są przez po umówieniu się w sali dla rodziców na poziomie strefy żółtej.
- Zajęcia odbywają się zawsze w tej samej sali - z wyjątkiem wychowania fizycznego, lekcji dzielonych na grupy (języki, informatyka).
- Plan został ułożony tak, żeby początek lekcji odbywał się w trzech etapach.
- Ograniczyliśmy liczbę dzieci podczas zajęć ze względu na warunki lokalowe i w związku z tym nasi uczestnicy np. zamiast 2 godz. lekcyjnych zajęć, mogą uczestniczyć w zajęciach trwających 45 min. lub 60 min.
- Zajęcia lekcyjne prowadzone są w stałych salach dla poszczególnych oddziałów.
- Rozciągnięcie dnia pracy z jednoczesnym skróceniem niektórych przerw, co daje możliwość realizacji 10 godzin lekcyjnych (w tym czasie realizowanych było tylko 8 godzin).

- Tworzenie bloków z możliwych zajęć edukacyjnych i przydział sal lekcyjnych dla konkretnej klasy, co umożliwia organizowanie przerw w różnym czasie.
- Dokonano zmiany organizacji pracy szkoły w celu zachowanie dystansu między osobami przebywającymi na terenie szkoły, szczególnie w miejscach wspólnych i ograniczenie gromadzenie się uczniów na terenie szkoły (np. różne godziny przychodzenia uczniów z poszczególnych klas do szkoły (godz. 8.00/ 8.50), wyjątki od tej zasady – np. przedmioty dzielone na grupy. Unikanie częstej zmiany pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia (przydział stałych sal lekcyjnych do klas).
- Zajęcia dydaktyczne poszerzające ofertę edukacyjną przedszkola odbywają się w wyznaczonym pomieszczeniu wg ustalonego harmonogramu z zasadą przerwy między zajęciami na dezynfekcję i wietrzenie pomieszczenia.
- Klasy I – III będą pracowały w systemie dwuzmianowym każda klasa w jednej sali. Między pierwszą a drugą zmianą została wprowadzona godzinna przerwa na dezynfekcję.
- Uczniowie do szkoły przychodzą na pierwszą lekcję z przesunięciem 15 minut. Np. klasy VIII rozpoczynają lekcje o godz. 8.00, klasy VI i VII o godz. 8.15.
- Różne godziny rozpoczęcia lekcji.
- W szkole wprowadziliśmy dwuzmianowość dla klas 0-3. Uczniowie klas IV-VIII rozpoczynają lekcje w różnych godzinach 8.00; 8.45.
- Nauczyciele współpracują w zespołach przedmiotowych: ustalają treści kształcenia, które będą realizowane w poszczególnych klasach, (narzędzia, metody i formy).
- Wychowawca, we współpracy z innymi nauczycielami, ustala poziom zaangażowania uczniów, ich aktywność w trakcie zajęć oraz pomaga w rozwiązywaniu bieżących problemów
- Zastosowanie „bezdzwonkowego” systemu pracy w edukacji wczesnoszkolnej.
- Przeorganizowanie godzin pracy pracowników niepedagogicznych.

Organizacja lekcji - pracownia informatyczna

- W przypadku korzystania z pracowni informatycznych po każdym zajęciach pracownia będzie dezynfekowana
- W sali informatycznej klawiatury zabezpieczone przezroczystą folią, żeby przyspieszyć dezynfekcję podczas przerwy.
- Wydzielono osobne pomieszczenie z dostępem komputera do internetu, aby w razie objęcia klasy kwarantanną, nauczyciel mógł planowo przeprowadzić zajęcia on-line z tą klasą.
- W pracowni informatycznej nauczyciel, przed każdą lekcją dezynfekuje ręce uczniów.

Organizacja lekcji wychowania fizycznego

- W miarę możliwości lekcje wf będą odbywały się na początku lub na końcu zajęć.
- Boisko podzielone na sektory, procedury antycovidowe dotyczące bloku sportowego i regulaminu szatni.
- Lekcje wf odbywają się w podziale na grupy w obrębie klasy.
- Zmiana (uzupełnienie) programu nauczania wychowania fizycznego o zajęcia rekreacyjne. Daje to możliwość realizowania wf bez gier zespołowych. Zajęcia rekreacyjne możliwe do realizacji, które mogą być realizowane bez kontaktu bezpośredniego uczniów to: darts, bilard, kometka, freesbe, ringo. Koszt sprzętu do tych gier rekreacyjnych jest niewielki natomiast zapewnia zajęcia ruchowe na lekcji wf.
- Grafiki korzystania z boiska szkolnego.

Edukacja i profilaktyka w zakresie bezpieczeństwa

- Nauczyciele oddziałów przedszkolnych, edukacji wczesnoszkolnej oraz nauczyciele wspomagający nagrali i umieścili w zasobach internetu oraz stronie internetowej szkoły film instruktażowy dotyczący bezpieczeństwa na terenie szkoły w związku z COVID-19.
- „Dbajmy wspólnie o swoje zdrowie” - wykonanie plakatów profilaktyki zdrowotnej dla społeczności lokalnej przez dzieci przedszkolne i wywieszenie na ogrodzeniu przedszkola.
- Zaprojektowanie i wykonanie plakatów: noś maseczkę, zachowaj odstęp, myj ręce i rozmieszczenie ich na terenie całej placówki oraz na stronie internetowej szkoły.
- Rozpowszechnienie na wszystkich kondygnacjach budynku szkoły plakatów instruktażowych, dotyczących mycia i dezynfekcji rąk oraz noszenia maseczek w przestrzeni wspólnej.
- Informacja o obowiązku zasłaniania ust i nosa, została umieszczona również w procedurze przyprowadzania i odprowadzania dzieci i przekazana rodzicom.
- Przedstawienie procedur bezpieczeństwa w formie obrazków, tak aby były dostosowane i przejrzyste dla dzieci.
- W całej szkole rozwieszono zostały instrukcje, piktogramy, informacje oraz wszyscy zostali poinformowani o nowych zasadach funkcjonowania.
- Wprowadziliśmy akcję „Założ maseczkę w miejscach wspólnych”.
- W holu szkoły przy wejściu wyświetlamy filmy instruktażowe.
- Współpraca z Radą Rodziców przy działaniach związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom. Przekazywanie informacji kanałami Rady Rodziców (Facebook RR).
- W szkole prowadzona jest kampania „Bądź bezpieczny!” Słuchaczom przypominane są zasady zachowania w czasie zagrożenia pandemią.
- W grupach często organizowane są pogadanki i zabawy przypominające jak prawidłowo dbać o bezpieczeństwo swoje i innych w tym jak należy dokładnie myć ręce.
- Powołaliśmy szkolny zespół ds. bezpieczeństwa epidemicznego, którego przewodniczącym jest szkolny koordynator bezpieczeństwa. Zespół monitoruje sytuację związaną z COVID-19 na terenie szkoły.
- Opracowanie szczegółowych procedur organizacji pracy szkoły i postępowania prewencyjnego pracowników oraz rodziców/opiekunów w czasie zagrożenia epidemicznego.
- Wydaje nam się dobrym pomysłem, (ale nie jest to przetestowane), by dziecka z objawami infekcji nie izolować w osobnym pomieszczeniu, ale jeśli podejrzewamy zakażenie, to zostawiamy dziecko w gabinecie, w którym się aktualnie znajduje, aby ograniczyć jego przemieszczanie się po poradni i kontakt z innymi osobami w przypadku zajęć grupowych, wyprowadzamy inne dzieci, a dziecko z objawami zostawiamy wydaje nam się, że łatwiej będzie dokładnie sprzątnąć i zdezynfekować obszar, w którym przebywało podejrzane o zakażenie dziecko i narazimy innych osób (dotyczy poradni pedagogiczno-psychologicznej).
- Planowe i doraźne monitorowanie przestrzegania procedur (opracowanie i zamieszczenie w widocznym miejscu kart monitoringu).

Komunikacja z rodzicami

- Na około 10 minut przed planowanym odebraniem dziecka z przedszkola, rodzic wysyła sms/lub dzwoni na numer kontaktowy z informacją, o której będzie po dziecko, wtedy też pracownicy przedszkola szykują dziecko do wyjścia z placówki i przekazania rodzicowi/opiekunowi prawnemu.
- Dokumenty przekazywane rodzicom do wypełnienia znajdują się w szatni na półce dziecka. Wypełnione dokumenty rodzice wrzucają do wystawionej urny na dokumenty, która mieści się w szatni. Rozwiązanie to powoduje, że rodzice na chodzą po przedszkolu i zmniejszamy ryzyko zarażenia.
- Dokumenty dla rodziców umieszczone są na stronie www. przedszkola. Rodzice przynoszą wersję papierową składaną do koszyczka lub przesyłają elektronicznie.
- „Multimedialne newsy z przedszkola” - systematyczne umieszczanie krótkich filmików z życia każdego oddziału na grupowych portalach społecznościowych.
- Wzbogacenie form współpracy z rodzicami o szersze zastosowanie i wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnej: ustalenie stałych kanałów komunikacji - mailowy za pośrednictwem poczty służbowej eduwarszawa oraz systemu iPedszkole, w przypadku braku możliwości organizowania uroczystości przedszkolnych i grupowych z udziałem rodziców na terenie przedszkola

organizowanie tych spotkań on-line, np. nagranie występu z okazji świąt Bożego Narodzenia i przekazanie filmiku rodzicom, nagranie piosenek i życzeń z okazji Dnia Babci i Dziadka, nagrywanie grupowych przedstawień i przekazanie nagrań rodzicom. Nagrania uroczystości grupowych odbywają się za zgodą rodziców.

- Galeria prac plastycznych dzieci - umieszczanie w miejscu widocznym dla rodziców - ogrodzenie przedszkola, wiatrołap - prac plastycznych dzieci.
- Każda grupa prowadzi wirtualną tablicę padlet w celu bieżącej komunikacji z rodzicami i dzielenia się aktywnością dzieci i pracą w grupie.
- W przedszkolu 6-cio oddziałowym sprawdziła się zaproponowana rodzicom organizacja zebrań we wrześniu w 3 terminach po 2 grupy w odstępach 1-godzinnych z zachowaniem zasady 1 rodzic do 1 dziecka w wyznaczonych przez dyrektora 2 strefach.
- Udostępnienie na stronie poradni adresów poczty służbowej specjalistów dla klientów poradni.
- Bardzo ważne jest przygotowanie rodziców do nowych zasad obowiązujących od września. Jako dyrektor już od sierpnia przysyłałam informację przez librusa wiadomości odnośnie kolejnych spraw związanych z bezpieczeństwem sanitarnym. Były to wytyczne GIS, MEN, Biura Edukacji. Opisywałam, jak te wytyczne będą funkcjonowały w naszej szkole. Pytałam o sugestie, odpisywałam na maile słane przez rodziców. Było to stopniowe wprowadzenie procedur. Po konsultacjach przekazałam ostateczną wersję procedur z zaznaczeniem, że będą one modyfikowane w miarę ich sprawdzania się w życiu.
- Zagospodarowanie przestrzeni zdalnej w komunikacji z rodzicami w zakresie pomocy psychologiczno - pedagogicznej, m.in.: proponowanie warsztatów dla rodziców w formie webinarów, proponowanie ciekawych spotkań organizowanych przez instytucje zewnętrzne, kontynuowanie działań podejmowanych przez pedagogów i psychologów szkolnych polegających na udzielaniu porad i konsultacji on-line.
- Wszystkie instrukcje, procedury, sposoby komunikacji, informacje graficzne wyświetlają się na monitorze gazetki wirtualnej w miejscu dostępnym dla rodziców.

Praca i nauczanie on-line

- W celu ograniczenia spotkania się dzieci z różnych grup udział przedszkolaków w teatrykach i koncertach on-line (każda grupa w swojej Sali).
- Akcja „Cała Polska czyta dzieciom” jest kontynuowana w naszym przedszkolu online, rodzice nagrywają czytane przez siebie bajki i utwory.
- W celu ograniczenia spotkania się dzieci z różnych grup udział przedszkolaków w teatrykach i koncertach on-line (każda grupa w swojej sali).
- Najtrudniejszym elementem w nauczaniu pozastacjonarnym w kształceniu zawodowym jest nauczanie przedmiotów zawodowych praktycznych. W tym przypadku dobrym rozwiązaniem jest transmitowanie zajęć praktycznych przez internet np program TEAMS dla uczniów, którzy przebywają w danym tygodniu w domu. W związku z tym w następnym tygodniu uczniowie mają podstawy do zrealizowania większej ilości ćwiczeń zawodowych w trybie stacjonarnym.
- Opracowanie harmonogramu zajęć online i z wykorzystaniem innych środków komunikacji internetowej, tak aby uczeń w danym dniu miał przewidzianą odpowiednią liczbę godzin pracy z komputerem.
- Umożliwienie łączenia zdalnego z komputerem z pracy. Pozwoliło to na świadczenie pracy w zakresie informacyjnym, administracyjnym, obsłudze programów i aplikacji.
- Umożliwienie dzieciom realizacji wcześniej założonych własnych obserwacji przyrodniczych, w ramach projektu hodowli roślin, poprzez nagrania i zdjęcia przekazywane drogą elektroniczną.
- Przedszkolaki oglądają przedstawienia teatralne, koncerty, wystawy online, w celu ograniczenia kontaktu z osobami z zewnątrz.
- Diagnoza możliwości udziału w nauce zdalnej wśród uczniów ze wszystkich oddziałów.

- Wykorzystanie używanych w nauczaniu zdalnym platform do realizacji zadań statutowych nauczycieli w formie online podczas nauczania stacjonarnego np. organizacja spotkań zespołów przedmiotowych, konsultacji, zespołów klasowych.
- Organizacja uroczystości szkolnych - nagrywanie przez uczniów występów, przedstawień a następnie odtwarzanie zmontowanego filmu na lekcjach dla całej społeczności szkolnej i zamieszczanie na stronie internetowej szkoły.
- Rady Pedagogiczne on-line.
- Powołaliśmy w szkole zespół ds. nauki zdalnej. Zostały opracowane zasady pracy zdalnej wg wytycznych MEN i BE. W zasadach pracy zdalnej i mieszanej została określona minimalna liczba lekcji z danego przedmiotu do przeprowadzenia z uczniami w czasie rzeczywistym.
- Przesyłanie zadań i filmów instruktażowych uczniom w ramach praktycznej nauki zawodu za pośrednictwem przyjętych w szkole kanałów komunikacyjnych.
- Wykorzystanie branżowych szkoleń on-line, webinarów prowadzonych przez firmy patronackie w nauczaniu zawodowym.

Zalety pracy on-line

- Dla kierownictwa szkoły dobrą praktyką jest praca online całej rady pedagogicznej, jak i poszczególnych zespołów. Wymaga lepszego przygotowania na poziomie projektowania spotkań, dzięki czemu w sposób efektywny i celowy nauczyciele skupieni byli wokół realizacji danych zadań.
- Otwartość komunikacji nauczycieli przy wspólnym rozwiązywaniu problemów.
- Możliwość zdalnej obserwacji zajęć prowadzonych przez nauczycieli, jak i bezpośredniego uczestnictwa w nich.
- Projektowanie poszczególnych lekcji z wykorzystaniem podczas jednych zajęć różnych narzędzi: pokazu, prezentacji, filmy, ćwiczenia on-line.
- Dynamiczny i angażujący uczniów przebieg zajęć wymagał od uczniów większego skupienia, aktywności i realizacji zadawanych ćwiczeń.
- Dobre praktyki zgłaszane przez nauczycieli, opracowane scenariusze zajęć.
- Testy i sprawdziany online na formularzu Google.
- Prowadzenie symulacyjnych gier edukacyjnych on-line, na które nie ma za dużo czasu w szkole.
- Korzystanie z nowych portali dla nauczycieli wychowania fizycznego.
- Bardzo dobra współpraca z kierownictwem szkoły w rozwiązywaniu problemów uczniowskich.
- Wymiana doświadczeń i wzajemna pomoc nauczycieli.
- Sprawne, konkretne i obiektywne monitorowanie i ocenianie wiedzy i umiejętności uczniów poprzez przeprowadzanie sprawdzianów i zadań on-line.
- Duża frekwencja na zespołach online.
- Udział w lekcjach otwartych na platformie zoom.
- Możliwość omawiania problemów z zespołem przedmiotowym – humanistycznym.
- Możliwość korzystania z zasobów cyfrowych udostępnianych przez wydawnictwa językowe w czasie pracy zdalnej.
- Możliwość uczestnictwa w radach pedagogicznych on-line zwiększa frekwencję nauczycieli.
- Dzielenie się materiałami, współpraca sama w sobie to korzyść.